

Program Przedszkola
Promującego Zdrowie
na lata 2013 – 2016

Nauczyciele przedszkola:
Elżbieta Koczy
Jadwiga Skubis
Barbara Zarodkiewicz-Czapla

Koordynator:
Justyna Urbańczyk

Cel główny:

1. Nabywanie umiejętności dbania o własne zdrowie, higienę i bezpieczeństwo oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności i postaw prozdrowotnych związanych z racjonalnym odżywianiem się oraz prawidłowych nawyków żywieniowych.
2. Podnoszenie świadomości dziecka w wieku przedszkolnym w zakresie bezpieczeństwa własnego i innych.
3. Stwarzanie i zaspakajanie optymalnych warunków dla rozwoju każdego dziecka z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dotyczących rozwoju fizycznego i psychicznego.
4. Kształcenie umiejętności społecznych dzieci, wdrażanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu grupy przedszkolnej oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec kolegów i osób niepełnosprawnych.

Wstęp

Dostrzegając wpływ wczesnego dzieciństwa na późniejsze życie człowieka, należy brać pod uwagę fakt, że rozwój dziecka dokonuje się nie tylko na podstawie zadatków wrodzonych, ale dzięki jego własnej aktywności i różnorodnym oddziaływaniom środowiska społeczno-kulturowego, a także stanowi odzwierciedlenie celowych działań wychowawczych. Uwzględnienie w rozwoju dziecka specyfiki okresu przedszkolnego pozwala na właściwe i wszechstronne przygotowanie go do dorosłego życia.

Edukacja zdrowotna w wieku przedszkolnym powinna być łącznikiem między wiedzą i doświadczeniem dziecka wyniesionym z domu rodzinnego a tym co powinno znać i umieć oraz rozumieć, kiedy wkroczy w dorosłe życie, w którym jego zdrowie stanowić będzie określoną „wartość” i kapitał na przyszłość. Szeroko rozumiana edukacja zdrowotna ma wskazać kierunek wszelkich działań w dążeniu do osiągnięcia przez dziecko stanu dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego.

Wyżej wymienione założenia edukacji zdrowotnej przez wiele lat stanowiły ważny obszar działalności edukacyjnej organizowanej w naszym przedszkolu. W Przedszkolu realizowano opracowane i wdrożone przez nauczycielki przedszkola programy własne, Innowację pedagogiczną i projekty edukacyjne z zakresu edukacji zdrowotnej. Przystępując do Programu Śląskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie poszerzamy nasze dotychczasowe działania w zakresie szeroko rozumianej promocji zdrowia czyniąc z nich świadomy i ukierunkowany proces edukacyjny. Założenia programowe rozszerzają i wzbogacają ofertę edukacyjną naszego przedszkola. Realizacja treści Programu w procesie wychowawczo – dydaktycznym przedszkola sprzyjać będzie podejmowaniu przez dzieci działań twórczych oraz osiąganiu praktycznych umiejętności w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

Wyniki diagnozy

W Przedszkolu przeprowadzono diagnozę wstępną. Dokonano analizy bieżącego stanu działań prowadzonych na terenie przedszkola w zakresie promocji zdrowia i szerzenia wiedzy w tym zakresie. Działania diagnostyczne polegały na badaniach ankietowych prowadzonych wśród nauczycieli i pracowników przedszkola oraz rodziców dzieci. Dzieci przedszkolne zostały objęte badaniem za pomocą testu obrazkowego.

Analiza ankiet dla nauczycieli

W badaniach wzięło udział 6 nauczycielek pracujących w naszym przedszkolu. Nauczycielki wypełniły ankietę, w której zawarto 26 pytań w formie zamkniętej. Pytania dotyczyły działań z zakresu edukacji zdrowotnej w przedszkolu oraz klimatu społecznego w placówce.

Podsumowując wyniki ankiet, nauczycielki wykazują że:

- W przedszkolu dba się o stan zdrowia dzieci,
- Chętnie wezmą udział w działaniach przedszkola na rzecz promocji zdrowia,
  - Sale zajęć są dostosowane do potrzeb dzieci,
  - Nauczyciele wiedzą jakie problemy zdrowotne mają ich wychowankowie,
  - Rodzice przekazują informacje o stanie zdrowia dziecka,
  - Dyrekcja przedszkola traktuje edukację zdrowotną jako ważne zadanie przedszkola,
  - Pomoc ze strony szkolnej pielęgniarzki jest wystarczająca,
  - Posiłki przedszkolne są odpowiednie dla dzieci,
  - Organizacja pracy na stołówce jest właściwa,
  - Przedszkole zapewnia bezpieczne warunki pobytu dziecka,
  - Przydział powierzonych obowiązków między nauczycielami jest właściwy,
  - Nauczyciele cieszą się że pracują w tym przedszkolu,
  - Chętnie przychodzą do pracy,
  - Relacje między nauczycielami są pozytywne,
  - Dyrekcja jest otwarta na propozycje i pomysły nauczycieli,
  - Dyrekcja udziela mi pomocy gdy jej potrzebuję,
  - Nauczyciele chętnie uczestniczą we wspólnych spotkaniach,
  - Czują się akceptowani wśród innych nauczycieli,

Nie są pewni / trudno powiedzieć czy:

- Przedszkole zapewnia dzieciom właściwe warunki sanitarne,
- Osoba pełniąca funkcję pomocy nauczyciela udziela pomocy gdy jej potrzebuje,
- Swój sposób żywienia ocenia jako zdrowy,
- Ich zdanie na temat życia i pracy przedszkola jest brane pod uwagę,
- Dyrekcja przedszkola interesuje się mną jako człowiekiem,
- Mają zaufanie do większości nauczycieli z którymi współpracują

Raczej nie / zdecydowanie nie :

- Wystarczająca opieka dodatkowa (pomoc nauczyciela).

Analiza ankiet dla rodziców

W badaniach wzięli udział rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola. Dobór grupy badanej był losowy. Rodzice wypełniali ankietę składającą się z 50 pytań o kafeterii zamkniętej i 2 pytań o kafeterii otwartej. Pytania dotyczyły stanu bezpieczeństwa w Przedszkolu, działań z zakresu edukacji zdrowotnej prowadzonych w Przedszkolu, organizacji i stanu wyżywienia dzieci w przedszkolu oraz klimatu społecznego w placówce.

Podsumowując wyniki ankiety można stwierdzić, że rodzice bardzo wysoko ocenili stan bezpieczeństwa w przedszkolu i jego klimat oraz własne zaangażowanie w edukację zdrowotną dzieci. Rodzice pozytywnie ocenili obszary :

- Budynek przedszkola i jego pomieszczenie są w dobrym stanie technicznym
- Liczba dzieci w przedszkolu odpowiada wielkości budynku
- W najbliższym otoczeniu przedszkola nie ma zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa dzieci zewnętrzny budynek i utrzymywanie jego terenu są dobrą „wizytówką” przedszkola
- W łazienkach są zawsze dostępne artykuły higieniczne: mydło, papier toaletowy
- Pomieszczenia przedszkolne, łazienki, korytarze są utrzymane w należytej czystości i mają estetyczny wygląd, temperatura i oświetlenie w pomieszczeniach jest właściwa
- Dzieci mają oznakowane przybory indywidualnego użytku: ręczniki, szczoteczki do zębów, szafki w szatni i sali
- Przedszkolny plac zabaw spełnia wszelkie wymogi bezpieczeństwa i estetyki
- Dzieci w przedszkolu czują się bezpieczne, mają zapewnioną właściwą opiekę, nauczyciele i dyrekcja są życzliwi dla rodziców i wspierają ich w wychowaniu dzieci oraz właściwie organizują i prowadzą proces edukacyjno – wychowawczy w przedszkolu
- W rodzinach przedszkolaków przestrzega się zasad zdrowego stylu życia .

Badanie ankietowe prowadzone wśród rodziców wykazało obszary wymagające działań naprawczych. Rodzice wskazali, że:

- W przedszkolu w sposób nie spełniający ich oczekiwań zaspakajane są indywidualne potrzeby dzieci (zwłaszcza najmłodszych) w zakresie relaksacji i odpoczynku
- Warunki architektoniczne placówki nie umożliwiają pobytu w przedszkolu dzieciom niepełnosprawnych ruchowo
- Nie we wszystkich pomieszczeniach i salach o dużym nasłonecznieniu, z których korzystają dzieci istnieje możliwość zasłaniania okien
- Nie wszystkie dzieci są zadowolone z żywienia w przedszkolu i chętnie zjadają posiłki przygotowywane w przedszkolnej stołówce
- W codziennym jadłospisie przedszkolnym brakuje warzyw i owoców.

W pytaniach otwartych rodzice mieli okazję do wymienienia szczegółowych opinii o pracy przedszkola, organizacji dnia, żywienia, podejmowanych działań w zakresie zapewnienia dzieciom właściwej opieki, ochrony zdrowia i innych. Mogli również podać własne propozycje zmian jakie można byłoby wprowadzić w pracy przedszkola w zakresie szerzenia edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Rodzice najczęściej sygnalizowali problemy:

- Stworzenie dla wszystkich dzieci warunków do odpoczynku i relaksacji w ciągu pobytu w przedszkolu, a zwłaszcza umożliwić dzieciom młodszym warunki do popołudniowego odpoczynku
- Podawanie dzieciom w formie drugiego śniadania owoców, warzyw i naturalnych soków owocowych
- Zachęcanie dzieci do spożywania owoców, warzyw, zdrowej żywności poprzez prowadzenie i organizowanie różnych form zajęć: prelekcji, pogadarek, spotkań
- Prowadzić naukę udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, uczyć dzieci asertywności i odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych
- Niektóre pomieszczenia przedszkolne są małe np.: szatnia, umywalnia, ubikacje dla dzieci.

Wyniki testu obrazkowego dla przedszkolaków w obszarze promocji zdrowia.

W badaniu wzięło udział 30 dzieci 5-6 letnich. Do badania diagnostycznego wykorzystano test obrazkowy a uzyskane informacje są źródłem wiedzy na temat aktualnej sytuacji oraz na temat problemów w obrębie działań promujących zdrowie w naszym przedszkolu.

Podsumowanie wyników:

dzieci wskazują że w naszym przedszkolu:

- myjemy ręce przed posiłkiem
- codziennie szczotkujemy zęby
- uczymy się jak samodzielnie zrobić zdrową sałatkę, kanapkę lub sok
- uczymy się jak kulturalnie zachowywać się przy stole
- w przedszkolu dbamy o czystość
- wietrzymy salę
- często chodzimy na spacer
- bawimy się na placu zabaw
- potrafimy się cicho bawić
- policjant uczy nas bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz podczas kontaktu z psem

Wskazane przez dzieci problemy wymagające rozwiązania:

- poznawanie zasad udzielania pierwszej pomocy
- segregacja śmieci w przedszkolu
- brak leżakowania
- poznawanie zasad bezpieczeństwa w czasie korzystania z urządzeń elektrycznych
- prowadzenie gimnastyki w strojach gimnastycznych
- codzienne spożywanie owoców

Pytanie otwarte miało w teście formę rysunku na temat innych działań podejmowanych w przedszkolu w celu promocji zdrowia:

Dzieci najczęściej wskazywały że w naszym przedszkolu:

- chodzimy do sadu po świeże jabłka
- suszymy i łuskamy pestki dyni
- jemy zdrowe przekąski orzeszki i pestki dyni
- chodzimy na spacer
- ćwiczymy w ogrodzie
- robimy kompoty

Charakterystyka przedszkola

Przedszkole Publiczne w Sączowie wchodzi w skład jednostki organizacyjnej pod nazwą Zespół Szkolno – Przedszkolny w Sączowie.

Organem prowadzącym placówkę jest Gmina Bobrowniki.

Przedszkole mieści się w budynku Szkoły na parterze. Bazę dydaktyczną stanowią 3 sale dla dzieci, sanitariaty dla dzieci i personelu, korytarz, szatnia i sala widowiskowa w podziemiu szkoły. Blok kuchenny: kuchnia, jadalnia jest wspólny ze szkoła podstawową. Dzieci przedszkolne korzystają z innych pomieszczeń szkolnych np. sala gimnastyczna, pracownia komputerowa, biblioteka, gabinet lekarski.

Do przedszkola uczęszcza 66 dzieci głównie z obwodu szkolnego, czyli z miejscowości: Sączów, Myszkowie, Twardowice i Siemonia.

Dzieci podzielono na trzy grupy wiekowe. Grupa dzieci 6-5 letnich liczy 25 dzieci, grupa dzieci 5-4 letnich liczy 25 przedszkolaków oraz grupa dzieci najmłodszych 3 - 4 latków o stanie 16 zapisanych dzieci.

Liczbę dzieci w poszczególnym wieku przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1

Wiek dzieci przedszkolnych

Rok urodzenia dzieci	wiek dzieci	Liczba dzieci
Rok 2006	6 lat	16
Rok 2007	5 lat	29
Rok 2008	4 lata	13
Rok 2009	3 lata	8
		Razem: 66

Źródło: Opracowanie własne. Analiza dokumentacji Przedszkola.

W przedszkolu zatrudnionych jest 4 nauczycieli w tym: 3 nauczycieli w pełnym wymiarze godzin i 1 nauczyciel w wymiarze 23/25 etatu oraz 3 nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej prowadząc zajęcia w wymiarze 2 godz. tygodniowo. Nauczyciele zatrudnieni w Szkole Podstawowej prowadzą zajęcia dodatkowe z j. angielskiego, informatyki oraz religii w 2 grupach dzieci najstarszych. W Przedszkolu zatrudniony jest nauczyciel wspomagający w wymiarze 16 godzin tygodniowo. Nauczyciel prowadzi również indywidualne zajęcia terapii ruchowej z dzieckiem niepełnosprawnym uczęszczającym do Przedszkola w wymiarze 4 godz. tygodniowo.

Struktura zatrudnienia i kwalifikacje nauczycieli przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2.

Struktura zatrudnienia i kwalifikacji nauczycieli

	Mgr z p.p.	Wyższe zawod.	Średnie ped.	Średnie inne
Pełnozatrudnieni	3	-	-	-
Niepełnozatrudnieni	-	2	-	-
Nauczyciele ze Szkoły Podstawowej	3	-	-	

Źródło: Opracowanie własne. Analiza dokumentacji Przedszkola.

Strukturę stopni awansu zawodowego zatrudnionych nauczycieli przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3.

Struktura stopni awansu zawodowego nauczycieli

	Dyplomowany	Mianowany	Kontraktowy	Stażysta
Pełnozatrudnieni	3	-	-	
Niepełnozatrudnieni	-	-	2	-
Nauczyciele ze Szkoły Podstawowej	2	1	-	-

Źródło: Opracowanie własne. Analiza dokumentacji Przedszkola.

Wizja i Misja Przedszkola

Misja Przedszkola jest opracowana łącznie z Misją Szkoły Podstawowej i stanowi Dokument Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sączowie.

Misją Zespołu Szkolno-Przedszkolnego jest budowanie placówki przeznaczonej dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, która przygotowuje dziecko do dalszego kształcenia na wyższych szczeblach edukacji, uczy twórczego rozwiązywania problemów i skutecznego porozumiewania się, budowania systemu wartości własnej osoby oraz rozwija pasje i zainteresowania.

Placówka zapewnia dziecku podmiotowe podejście do jego osoby, życzliwe traktowanie oraz bezpieczeństwo i opiekę podczas pobytu w placówce i na zajęciach przez nią organizowanych.

Wizja placówki określa model dziecka, które ukończyło edukację w Zespole.

Absolwent Zespołu odznaczał się będzie wrażliwością na piękno otaczającego świata i przyrody, twórczo rozwiązywać problemy, posiadał wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia oraz będzie cechował się kulturą osobistą i znajomością podstawowych zasad życia w społeczeństwie.

Moduł I ZDROWE ŻYWIENIE

Zadania/ treści	Procedury osiągania celów/ Metody	Efekty
1. Promocja zdrowego odżywiania	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki z intendentką i higienistką szkolną -prezentacje multimedialne dla dzieci i rodziców przygotowane przez studentkę dietetyki ŚWSM w Katowicach - cykle zajęć edukacyjnych z zakresu wyrabiania prawidłowych nawyków żywieniowych 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i wymienia wartości odżywcze poszczególnych produktów „Piramidy zdrowia” - zna i klasyfikuje poszczególne produkty żywieniowe - wybiera produkty zdrowe i świeże, wyroby domowe, a eliminuje fastfoody i sztuczne przekąski - pije wodę, naturalne herbaty i soki owocowe - świadomie i chętnie zjada pełnowartościowe posiłki śniadaniowe i obiadowe na stołówce przedszkolnej - zjada codzienny świeży owoc
2. Przedszkolny ogródek	<ul style="list-style-type: none"> - wiosenne zasiewy na grządce przedszkolnej - czynny udział w czynnościach pielęgnacyjnych w ogrodzie - udział w wykopkach ziemniaczanych - zbieranie owoców w sadzie i warzyw w ogrodzie 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi „zbierać” i segregować ziemniaki na polu - podejmuje czynności związane z zasiewami, pielęgnacją i zbiorem warzyw. - zna cykl wegetacji roślin uprawnych
3. Przygotowywanie przez dzieci zdrowych potraw z przestrzeganiem zasad higieny i bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie soków owocowych, sałatek owocowych i warzywnych, musów i zapraw na zimę - przygotowywanie zdrowych przekąsek: ziarna dyni, słonecznika i orzechów - przygotowanie zdrowych kanapek i warzywnego grilla -przygotowywanie domowych wypieków 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi obierać warzywa i owoce oraz przygotować z nich soki, sałatki, musy i zaprawy na zimę - w czasie wykonywania czynności gospodarczo-kuchennych przestrzega zasad higieny i bezpieczeństwa - odrzuca z diety sztuczne, słodkie przekąski a wybiera naturalne - zna proste przepisy na domowe ciasto, potrafi upiec z pomocą dorosłego ciasteczka piernikowe i kruche

4. Zasady kulturalnego zachowania się przy stole	<ul style="list-style-type: none"> - bajki edukacyjne, przykłady z literatury dziecięcej - zorganizowanie Święta Herbaty, Zdrowego Deseru i Grilla Warzywnego - pogadanki dydaktyczne na jadalni 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenia postawę bohaterów literackich (pozytywna, negatywna) - potrafi kulturalnie zachować się przy stole w czasie posiłków - wykonuje czynności związane z przygotowaniem i nakryciem stołu do posiłku.
5. Postawy prozdrowotne związane z racjonalnym odżywianiem się	<ul style="list-style-type: none"> - Akcja Akademia Zdrowego Przedszkolaka - Akademia Super Przedszkolaka - Mamo, tato wolę wodę 	<ul style="list-style-type: none"> - dziecko bierze udział w konkursach plastycznych - wybiera do jadłospisu warzywa i owoce jako źródło niezbędnych witamin i minerałów - spożywa pokarmy niezbędne dla zachowania zdrowia - pije wodę mineralną

Moduł II BEZPIECZNY PRZEDSZKOLAK

Zadania / treści	Procedury osiągnięcia celów / metody	Efekty
1. Przygotowanie dzieci do samodzielnego i bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszego, rowerzysty i pasażera	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie wycieczek, wyjść na drogę, skrzyżowanie ulic - Opowiadanie o własnych obserwacjach ruchu drogowego - Nazywanie uczestników ruchu drogowego - Spotkania z policjantem - Zabawy tematyczne - Nauka piosenek i wierszy - Oglądanie filmów edukacyjnych dotyczących sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna zasady bezpiecznego przejścia przez jezdnię i poruszania się po drodze - Zna zasady bezpieczeństwa w środkach komunikacji - Zna wybrane zasady ruchu drogowego - Zna numery alarmowe (do straży pożarnej, policji, pogotowia) - Zna zasady bezpieczeństwa podczas jazdy na rowerze, rolkach, wrotkach
2. Kształtowanie pozytywnych cech wzorowego pieszego	<ul style="list-style-type: none"> - Pogadanki i pokazy instruktażowe - Spacer i wycieczki - Obserwacje - Rozmowy na temat „Bezpieczna droga do i z przedszkola” - Praca wychowawcza w oparciu o analizę tekstów i przykładów literackich - Wędrówki terenowe 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna podstawowe zasady zachowania się jako pieszy na drodze - Wie jak zadbać o bezpieczeństwo własne i innych w czasie poruszania się po drodze jako pieszy - Właściwie reaguje na złe

		zachowanie innych pieszych uczestników ruchu drogowego - Potrafi ocenić i rozróżnić właściwe zachowanie pieszego uczestnika ruchu drogowego od nagannego
3. Umiejętne zastosowanie przez dzieci w praktyce poznanych zasad drogowych	- Konkursy i turnieje - Ćwiczenia terenowe	Dziecko: - Potrafi zastosować w praktyce zasad drogowych - Właściwie organizuje zabawy w terenie
4. Kształtowanie umiejętności bezpiecznego użytkowania urządzeń technicznych	- Pokazy - Pogadanki	Dziecko: - wie jak korzystać z urządzeń technicznych
5. Zapobieganie oparzeniom (termicznym, słonecznym, chemicznym, elektrycznym)	- pogadanki - spotkania z higienistką	Dziecko: - zna czynniki zagrażające oparzeniom (ogień, wrzątek, promienie słoneczne, prąd elektryczny, substancje chemiczne) - zna objawy oparzenia - rozpoznaje substancje, w których występuje zagrożenie oparzeniem i umie ich unikać - staje się ostrożniejszy i bardziej rozważny w związku z możliwością oparzenia - wie, jak zachować się w przypadku oparzeń
6. Bezpieczeństwo podczas zabaw, gier ruchowych i zestawów ćwiczeń gimnastycznych	- cykle zajęć edukacyjnych - pogadanki - uczestnictwo w zabawach ruchowych - uczestnictwo w ćwiczeniach gimnastycznych - zawody sportowe i zajęcia sportowe na obiektach sportowych: boisko, sala gimnastyczna, kompleks sportowy „Orlik”	Dziecko: - umie bezpiecznie korzystać z obiektów sportowych - wie, jaki wpływ na organizm ludzki ma aktywny wypoczynek - umie ocenić własne możliwości i stopniować wysiłek w czasie ćwiczeń fizycznych - dba o bezpieczeństwo w czasie ćwiczeń, zabaw i gier sportowych
7. Ratujemy zdrowie i życie	- spotkania instruktażowe z higienistką - spotkanie z lekarzem	Dziecko: - wie, co jest potrzebne do opatrzenia rany

	<ul style="list-style-type: none"> - nauka udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - pokazy instruktażowe udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej przez strażaków, policjantów i innych funkcjonariuszy - wycieczka do pogotowia ratunkowego 	<ul style="list-style-type: none"> - umie udzielać pierwszej pomocy w skaleczeniach - wie, jak postępować w przypadku zatrucia - wie, jak zachować się, gdy jest się świadkiem wypadku
8. Przyroda – zjawiska i procesy przyrodnicze dostępne doświadczeniu dziecka i ich wpływ na organizm ludzki	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki - spotkania z leśnikiem - spotkania ze strażakami - wycieczki: do lasu, parku, do strażnicy OSP i zawodowych jednostek straży pożarnych - oglądanie filmów edukacyjnych np. „Rodzina Pytalskich” - doświadczenia i eksperymenty - realizacja akcji prewencyjnych „Bezpieczne wakacje”, Bezpieczne ferie zimowe” 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jak bezpiecznie wypoczywać w lesie, w górach, nad wodą, w mieście, na wsi - wie, jak postępować w przypadku zgubienia się w lesie, w górach - rozumie potrzebę zachowania ostrożności w lesie, by nie spowodować pożaru w lesie - umie zachować się w czasie pożaru - umie radzić sobie w trudnej sytuacji - wie jak zachować się w czasie burzy, nawałnicy, burzy śnieżnej i silnego wiatru
9. Bezpieczeństwo w kontaktach ze zwierzętami	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki do gospodarstw agroturystycznych - wycieczki do ZOO - pogadanki - spotkania z policjantem - spotkania z przewodnikami psów tropiących 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowuje bezpieczeństwo w kontaktach ze zwierzętami - wie jak bronić się przed atakiem psa i zna postawy obronne - zna zwyczaje i tryb życia niektórych zwierząt - umie zachować się w sytuacji, gdy spotyka w naturalnym środowisku dzikie zwierzę: opiekujące się młodymi lub zwierzę chore na wściekliznę
10. Bezpieczeństwo w kontaktach z nieznanymi	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki - spotkania prewencyjne z policjantem - spotkania z innymi funkcjonariuszami służb mundurowych - wykonywanie plakatów, afiszy - przedstawianie różnymi sposobami problem: „Jak poradzisz sobie, gdy ..”, Co zrobisz, kiedy ...” - ćwiczenie postaw asertywnych 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, że nie może wpuszczać do mieszkania nieznanymi w czasie nieobecności dorosłych - wie, że nie może przyjmować zaproszenia do samochodu, gdy przejażdżkę proponuje nieznanymi - rozumie przyczyny negatywnych zachowań i postaw ludzi (kłamstwo, kradzież, agresja)

Moduł III PRZEDSZKOLAK DOBRYM KOLEGĄ

Zadania / treści	Procedury osiągnięcia celów / metody	Efekty
<p>1. Aktywne i świadome uczestnictwo w życiu grupy przedszkolnej; współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</p>	<p>Zintegrowanie grupy poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawy kołowe, - ruchowo-muzyczne, - tańce integracyjne, - pląsy, - masażyki, - ćwiczenia ruchowe, <p>np. pedagogika zabawy, Klanza, itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawy tematyczne w kąciakach zabaw - zabawy dowolne z inicjatywy dzieci zabawy stolikowe: układanki, gry planszowe, organizowanie zabaw twórczych np. tworzenie scenek z wykorzystaniem pantomimy, dramy, wspólne planowanie i przygotowanie uroczystości na terenie przedszkola i poza nim - przestrzeganie ustalonych umów i zasad regulujących współżycie w grupie - wspólnie z dziećmi utworzenie <i>Kodeksu grupy</i>; zawarcie kontraktu z dziećmi, przestrzeganie zawartych w kontrakcie ustaleń; - ustalenie wspólnie z dziećmi konsekwencji nie przestrzegania <i>Kodeksu grupy</i> 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna imiona i nazwiska swoich kolegów z grupy - podejmuje wspólnie zaproponowane działania np.: tworzy koło, pary, zespoły kilkuosobowe, a w nich prace plastyczne itp. - uczestniczy w zabawach organizowanych przez dzieci - nie przeszkadza innym w zabawie lub zajęciach - potrafi czekać na swoją kolej - potrafi przyjąć porażkę z godnością (potrafi przegrywać) - uczestniczy w zabawach twórczych, - występuje na scenie, - uczestniczy czynnie w uroczystości - zna i stara się przestrzegać ustalonych wspólnie z kolegami i nauczycielem zasad i norm postępowania w przedszkolu - <i>Kodeksu grupy</i> np.: - bawi się zgodnie z kolegami - słucha poleceń nauczyciela - sprząta zabawki - dzieli się zabawkami z innymi - uśmiecha się - nie bije kolegów - szanuje wspólną własność - dba o bezpieczeństwo swoje i innych - używa czarodziejskich słów: proszę, przepraszam, dziękuję, - wie, że nie należy kłamać, skarżyć - pomaga innym w trudnych sytuacjach
<p>2. Pozytywne postawy wobec kolegów i osób niepełnosprawnych. Wzajemny szacunek i akceptacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawianie kolegom i koleżankom niespodzianek z różnych okazji np.: list do chorego kolegi, laurka z okazji urodzin, niespodzianka z okazji dnia chłopaka, dnia kobiet itp., 	

	<p>obchodzenie wspólnie z grupą urodzin kolegi, koleżanki, zapisanie w kalendarzu daty ważnej dla siebie i najbliższych (angażowanie rodziców dzieci), opiekowanie się chorym kolegą, a także osobami, którzy tej opieki (pomocy) potrzebują np. młodszym, słabszym, niepełnosprawnym np. w szatni w trakcie ubierania się, wykorzystanie literatury, rozmowy, pogadanki w oparciu o obserwacje oraz plansze tematyczne, zapoznanie z przygodami innych jako inspiracji do słownego i pozasłownego wyrażania treści, przeżyć, emocji</p> <p>- stosowanie metody niedokończonych zdań np. „Lubię, kiedy...”</p>	
3. Co to jest agresja?	<p>- giełda pomysłów: „Co to jest agresja?”</p> <p>- zabawy integracyjne wg Klanza</p> <p>- słuchanie literatury dziecięcej, odnajdywanie pozytywnych i negatywnych postaw</p> <p>- odgrywanie scenek dramatycznych – oceny uczuć osób będących agresorami i poszkodowanymi</p>	<p>Dziecko:</p> <p>- potrafi dostrzec pozytywne cechy swoich kolegów</p> <p>- rozpoznaje i nazywa uczucia własne i innych</p> <p>- potrafi wyjaśnić co kryje się pod pojęciem agresja</p> <p>- wie jakie zachowania nazywamy mianem agresji</p>

Moduł IV RELAKS PRZEDSZKOLAKA

Zadania / treści	Procedury osiągnięcia celów / metody	Efekty
1. Aktywny relaks przedszkolaka	<p>- ustalenie zasad relaksacji w czasie pobytu dziecka w przedszkolu,</p> <p>- omówienie i wyjaśnienie celu odpoczynku dziecka,</p> <p>- propozycja sposobów na odpoczynek (zabawy oddechowe, dziecięce masażyki)</p>	<p>Dziecko:</p> <p>- poznaje zasady relaksacji w przedszkolu,</p> <p>- rozumie jak ważny jest odpoczynek w ciągu dnia,</p> <p>- utrwała znane i poznaje nowe propozycje zabaw relaksacyjnych,</p>
2. Bajkoterapia	<p>- słuchanie w wyznaczonych porach dnia słuchowisk dla dzieci,</p> <p>- zorganizowanie odpowiednich warunków do słuchania bajek,</p> <p>- wdrażanie do uważnego słuchania opowiadań,</p>	<p>Dziecko:</p> <p>- poznaje sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach,</p> <p>- chętnie leżakuje na kocyku i słucha opowiadania,</p> <p>- odwzorowuje treść</p>

	- rysowanie obrazków tematycznych po zakończeniu słuchowiska	opowiadania w formie plastycznej,
3. Muzykoterapia	- wprowadzenie ćwiczeń izometrycznych oraz treningu relaksacyjnego z elementami wizualizacji, - poznanie zabaw odprężających, - wprowadzenie elementów treningu autogennego do tekstu relaksacji „Na polanie”	dziecko: - przy spokojnej, cicho odtwarzanej muzyce odpręża się, - poznaje nowe zabawy wyciszające, - potrafi w ciszy i skupieniu wysłuchać tekstu relaksacji,
4. Elementy Jogi dla dzieci	- zapoznanie dzieci z ćwiczeniami zawierającymi elementy jogi - wprowadzenie ćwiczeń poprawiających kondycję fizyczną u najmłodszych, - poznawanie własnego ciała poprzez wykonywanie prostych asanów,	Dziecko: - chętnie poznaje nową dyscyplinę ćwiczeń, - kontroluje prawidłową postawę siedząc przy stoliku, - wyrabia zamiłowanie do ruchu i poznaje zdrowe nawyki związane z utrzymaniem prawidłowej postawy ciała
5. Elementy arteterapii	- rozwijanie procesu twórczego myślenia, - wzbogacanie własnej osobowości, - przygoda z tworzeniem oraz twórczym myśleniem, - poznawanie siebie,	Dziecko: - pozwija procesy poznawcze, - wzmacnia wiary we własne siły, - ujawnia swoje uczucia za pomocą rysunku,
6. Strefy ciszy	- zorganizowanie kąpek zabaw tematycznych związanych bezpośrednio z zachowaniem ciszy, - zorganizowanie dla najmłodszych dzieci leżakowania,	Dziecko: - potrafi bawić się w ciszy, - poznaje walory spokoju i relaksacji. - chętnie odpoczywa na łóżeczku.

Opis metod ewaluacji

Realizacja założeń programowych będzie systematycznie poddawana ocenie i monitorigowi.

Ewaluacja Programu „Przedszkole Promujące zdrowie” zostanie przeprowadzana cyklicznie:

- Po pierwszym roku realizacji i po każdym następnym
- Po zakończeniu całości Programu

Ewaluacji podlegać będzie:

1. Zgodność realizacji z założeniami Programu
2. Satysfakcja uczestników: dzieci przedszkolnych, rodziców, nauczycieli, personelu
3. Akceptacja założeń Programu
4. Ocena stopnia zgodności realizacji z harmonogramem rocznym
5. Realizacja celów Programu

Ewaluacja przeprowadzona zostanie na podstawie:

- Ankiety skierowanych do rodziców dzieci przedszkolnych
- Ankiety skierowanych do nauczycieli i personelu Przedszkola
- Analizy dokumentacji nauczyciela (dzienniki zajęć, plany pracy)
- Analizy sprawozdań dyrektora ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
- Testu obrazkowego dla dzieci

Techniki i narzędzia stosowane w ewaluacji:

- Ankiety dla rodziców
- Ankiety dla nauczycieli
- Ankiety dla personelu Przedszkola
- Obserwacje
- Sprawozdania
- Analizy dokumentacji
- Rozmowy i wywiady.
- Test obrazkowy dla dzieci

Ewaluację przeprowadzi Zespół Nauczycieli Przedszkola Publicznego w Sączowie w składzie:

mgr Justyna Urbańczyk – koordynator „Programu Przedszkole Promujące Zdrowie”

mgr Barbara Zarodkiewicz – Czapla

mgr Elżbieta Koczy

mgr Jadwiga Skubis

Narzędzia zastosowane w ewaluacji zostaną opracowane przez Zespół Nauczycieli Przedszkola w Sączowie.

PODSTAWY PRAWNE:

- USTAWA z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2 grudnia 2004 r. poz. 2572 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2003 r.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- Koncepcja Pracy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sączowie na lata 2012 - 2014
- Statut Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sączowie
- Plan Pracy Wychowawczo-Dydaktycznej Przedszkola
- Program Profilaktyczny Przedszkola

Bibliografia:

1. B. Woynarowska, M. Sokołowska: *Koncepcja i zasady tworzenia szkoły promującej zdrowie*
2. I. Lutze, M. Sokołowska, B. Woynarowska. M. Woynarowska – Söldan: *Narzędzia do autoewaluacji w szkole promującej zdrowie*. W: Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia w szkole. Zeszyt 10 i 11
3. B. Woynarowska (red): *Jak tworzymy szkołę promującą zdrowie*.